

Dosarul nr. 2rac-20/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, judecător – A.Miron

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M.Anton, O.Cojocaru, V.Cotorobai

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecători

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal Farm"
către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, cu privire la încasarea prejudiciului material,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2020, prin care s-a casat
hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2017 și s-a emis o
nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal
Farm" s-a admis parțial

c o n s t a ț ă:

La 27 octombrie 2015, SRL "Universal Farm" a depus cerere de chemare în judecată către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, concretizată pe parcurs, cu privire la obligarea transmiterii actelor translativ de proprietate asupra autovehiculului de model Xxxxx, VIN XXXXX, motor nr. XXXXX, anul fabricării 2012, încasarea prejudiciului material în mărime de 22300 euro, ce constituie echivalentul devalorizării obiectului contractului de leasing, și a venitului ratat în mărime de 30550 euro, ca urmare a neinvestirii de către reclamantă în activitatea de antreprenariat a sumei de 76000 euro, și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 27 noiembrie 2012, reclamanta a încheiat cu ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, în calitate de finanțator, contractul de leasing financiar nr. 865/CLF, prin care pârâta i-a transmis reclamantei dreptul de folosință asupra autovehiculului de model Xxxxx VIN XXXXX, motor nr. XXXXX, anul fabricării 2012, contra plății periodice a ratelor de leasing, obligându-se la sfârșitul perioadei de leasing să transmită obiectul leasingului în proprietatea reclamantei, dacă au fost respectate condițiile de plată.

Mai indică reclamanta că, la 24 aprilie 2014, ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL a înaintat în Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM o cerere privind revendicarea obiectului contractului de leasing și încasarea datoriilor în sumă de 12746,54 euro, precum și a cheltuielilor suportate, iar la 24 iunie 2014 părțile au încheiat o tranzacție de împăcare, prin care SRL "Universal Farm" s-a obligat să achite în beneficiul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL

suma de 17136,38 euro și 17500 lei până la 15 iulie 2014, iar ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL s-a obligat să perfecteze și să elibereze SRL "Universal Farm", toate actele translativ de proprietate asupra autovehiculului indicat în termen de 5 zile din momentul achitării sumei indicate în tranzacție.

Astfel, la 24 iunie 2014, SRL "Universal Farm" a achitat în contul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL suma de 345490,31 lei, convenită prin tranzacția confirmată prin hotărârea arbitrală nr. 36/270/14 din 25 iunie 2014, motiv pentru care reclamanta, având convingerea privind dobândirea dreptului de proprietate asupra obiectului leasingului, a încheiat cu persoana fizică - Purcel Viorel, un contract prealabil de vânzare-cumpărare nr.1, prin care s-a obligat să încheie contractul de vânzare-cumpărare a autovehiculului până la 15 iulie 2014 la prețul de 76000 euro, urmând ca suma de 15000 euro să fie achitată cu titlu de arvună, iar restul sumei după semnarea contractului de vânzare-cumpărare de bază.

Respectiv, la 27 iunie 2014, cumpărătorul Purcel Viorel a achitat în beneficiul SRL "Universal Farm" suma de 15000 euro conform ordinului de plată nr. 1, însă deoarece ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL nu a întocmit actele translativ de proprietate, contractul nu a fost încheiat, iar SRL "Universal Farm" a fost prejudiciată.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din 13 noiembrie 2017, s-a încetat procesul pe capătul de cerere cu privire la obligarea transmiterii actelor translativ de proprietate asupra autovehiculului de model Xxxxx, VIN XXXXX, motor nr. XXXXX, anul fabricării 2012.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din 13 noiembrie 2017 cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal Farm" către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, cu privire la încasarea prejudiciului material, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 14 decembrie 2017, SRL "Universal Farm" a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2020, a fost admis apelul declarat de SRL "Universal Farm" și s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din 13 noiembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri prin care, cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal Farm" către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL cu privire la repararea prejudiciului material a fost admisă parțial. S-a încasat din contul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL în beneficiul SRL "Universal Farm", prejudiciul material în forma venitului ratat în sumă de 569820 lei și taxa de stat proporțional pretențiilor admise în sumă de 17094,60 lei aferentă acțiunii înaintate și 12820,95 lei aferentă apelului declarat. În rest pretențiile SRL "Universal Farm" au fost respinse ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că, potrivit tranzacției încheiate de părțile prezentului proces la 24 iunie 2014, ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL urma să întocmească și să transmită apelantei actele translativ de proprietate asupra autovehiculului sus-indicat în termen de 5 zile din data achitării sumelor vizate în tranzacție, fapt realizat de SRL "Universal Farm" la 24 iunie 2014, astfel încât ultima zi lucrătoare la care ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL urma să execute obligația indicată, a expirat la 01 iulie 2014, însă la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi executarea acestei obligații în termenul stabilit.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că potrivit pct.4 al tranzacției sus-indicate, plățile stabilite prin tranzacția respectivă reprezintă restanța SRL "Universal

Farm” conform contractului de leasing financiar, după achitarea căreia aceasta era îndreptățită de a dobândi dreptul de proprietate asupra obiectului leasingului financiar, iar ÎCS ”Raiffeisen Leasing” SRL urma să asigure transmiterea acestui drept.

Mai mult, faptul că SRL ”Universal Farm” nu a solicitat executarea silită a tranzacției încheiate, nu exclude inacțiunea ÎCS ”Raiffeisen Leasing” SRL din categoria faptelor ilicite admise la executarea actelor juridice, respectiv a obligațiilor asumate, în contextul în care buna-credință a debitorului impune acestuia executarea benevolă a obligațiilor asumate.

În altă ordine de idei, cu referire la raportul de expertiză judiciară nr. 4/20 din 26 martie 2020, întocmit de biroul individual de expertiză judiciară „Cara Ecaterina”, instanța de apel a reținut că venitul net ce putea fi obținut de către SRL ”Universal Farm” din investiția în activitatea de antreprenariat a sumei de 1448598 lei (echivalentul a 76000 euro conform contractului prealabil de vânzare-cumpărare sus-indicat), ce urmau a fi încasate la 15 iulie 2014 din înstrăinarea bunului conform contractului prealabil nr. 1 din 25 iunie 2014, constituia 569820 lei.

Respectiv, instanța a considerat că suma dată urmează a fi adjudecată din contul ÎCS ”Raiffeisen Leasing” SRL în condițiile în care cauzarea prejudiciului a fost determinată de inacțiunea ultimei privind transmiterea dreptului de proprietate asupra obiectului leasingului în termenul indicat.

La 08 iulie 2020, ÎCS ”Raiffeisen Leasing” SRL, a contestat cu recurs decizia din 02 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei atacate cu recurs și emiterea unei noi hotărâri prin care apelul declarat de SRL ”Universal Farm” să fie respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 13 noiembrie 2017.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor reflectate în referința la cererea de apel, accentuându-se faptul că decizia contestată este neîntemeiată.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, este de menționat că, potrivit art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 iulie 2020 și expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 09 septembrie 2020. (f.d. 48 vol. III)

Astfel, având în vedere cele relatate mai sus, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil constată că recursul declarat împotriva deciziei din 02 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, înregistrat la 08 iulie 2020, a fost declarat în termen.

Prin încheierea Completului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2020, recursul declarat de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, a fost considerat admisibil.

La 07 aprilie 2021, avocatul Botnari Andrei, în interesele SRL "Universal Farm", a depus referință la recursul declarat de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, solicitând respingerea cererii de recurs.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și alin.(3) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. În urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Colegiul lărgit constată că, SRL "Universal Farm" a depus cerere de chemare în judecată către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, concretizată pe parcurs, cu privire la obligarea transmiterii actelor translativ de proprietate asupra autovehiculului de model Xxxxx, VIN XXXXX, motor nr. XXXXX, anul fabricării 2012, încasarea prejudiciului material în mărime de 22300 euro, ce constituie echivalentul devalorizării obiectului contractului de leasing, și a venitului ratat în mărime de 30550 euro, ca urmare a neinvestirii de către reclamantă în activitatea de antreprenariat a sumei de 76000 euro, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prin încheierea din 13 noiembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a încetat procesul pe capătul de cerere cu privire la obligarea transmiterii actelor translativ de proprietate asupra autovehiculului de model Xxxxx, VIN XXXXX, motor nr. XXXXX, anul fabricării 2012, iar prin hotărârea din 13 noiembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal Farm" către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, cu privire la încasarea prejudiciului material.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2020, a fost admis apelul declarat de SRL "Universal Farm" și s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 13 noiembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâre prin care, cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal Farm" către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL cu privire la repararea prejudiciului material a fost admisă parțial. S-a încasat din contul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL în beneficiul SRL "Universal Farm", prejudiciul material în forma venitului ratat în sumă de 569820 lei și taxa de stat proporțional

pretențiilor admise în sumă de 17094,60 lei aferentă acțiunii înaintate și 12820,95 lei aferentă apelului declarat. În rest pretențiile SRL "Universal Farm" au fost respinse ca neîntemeiate.

Examinând materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că la examinarea cererii de apel, instanța a dat o apreciere eronată argumentelor invocate de către participanții la proces, circumstanțelor cauzei și probelor anexate la dosar, care sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului, astfel concluziile instanței fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii.

În susținerea concluziei reflectate, instanța de recurs menționează că, deși prin decizia din 02 iulie 2020, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia încasării din contul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL în beneficiul SRL "Universal Farm", a prejudiciului material în forma venitului ratat în sumă de 569820 lei, instanța nu a argumentat cu suficientă claritate etiologia acestei concluzii.

Astfel, Colegiul lărgit atrage atenția asupra faptului că instanța de apel, s-a bazat exclusiv pe raportul de expertiză judiciară nr. 4/20 din 26 martie 2020, întocmit de biroul individual de expertiză judiciară "Cara Ecaterina", fără a ține cont de faptul că potrivit raportului de expertiză judiciară nr.02 din 02 ianuarie 2019, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare – expert Vasile Goian: *la entitatea SRL "Universal Farm" nu poate fi calculată valoarea venitului ratat, din lipsa unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care ar fi constatată fapta ilicită a ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, din neexecutarea procedurii de executare, de existența unei datorii a SRL "Universal Farm" față de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL și din lipsa cheltuielilor SRL "Universal Farm" în tranzacția cu înstrăinarea mijlocului fix.* (f.d.131-136 vol.II)

Totodată, din considerentele că există două rapoarte de expertiză cu două concluzii diametral opuse, la 12 iunie 2020, ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL a depus o cerere cu privire la efectuarea expertizei judiciare, economico-financiare în comisie. (f.d.16-18 vol.III)

Cu referire la acest aspect, instanța de recurs remarcă că potrivit prevederilor art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

De asemenea, conform art.152 alin.(3) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să ia cunoștință de încheierea instanței de judecată privind efectuarea expertizei, să propună consemnarea în încheierea judecătorească a unor întrebări asupra cărora expertul urmează să se pronunțe, să înainteze expertului recuzări, să participe la investigațiile expertului, să ia cunoștință de raportul de expertiză, ***să solicite instanței ordonarea efectuării unei expertize judiciare primare, de bază, individuale, monospecializate sau repetate, suplimentare, în comisie, complexe și a altor tipuri de expertiză conform legislației.***

Conform art.148 alin.(2) din Codul de procedură civilă, asupra efectuării expertizei, instanța se pronunță printr-o încheiere, care nu poate fi atacată cu recurs.

Respectiv, prin prisma normelor citate supra, instanța de apel urma să se expună asupra demersului înaintat și, în dependență de circumstanțele elucidate după, să

reține drept probă, acel raport care, după caz, ar corespunde criteriului pertinentei și concluziei și care, în dependență de cerințele formulate de către apelantă, ar reflecta situația de fapt a litigiului în cauză.

Cu toate acestea, fără a se expune asupra demersului înaintat și denaturând esența cererii formulate de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, instanța de apel s-a referit în concluziile sale, la faptul că imposibilitatea expertului (Vasile Goian) de a se expune pe marginea problemei date, nu-i este imputabilă expertului (Cara Ecaterina), care a reușit să răspundă la întrebările puse.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel, nu a înlăturat situația procesuală creată - existența a două raporturi de expertiză cu concluzii diametral opuse, dar s-a limitat la aspectele invocate de către SRL "Universal Farm", prin prisma raportului de expertiză nr. 4-20 din 26 martie 2020, întocmit de expertul judiciar Ecaterina Cara.

De asemenea, cu referire la circumstanțele invocate în cererea de recurs, ce țin de procedura de audiere a explicațiilor participanților la proces, Colegiul lărgit atrage atenția asupra faptului că cele descrise în procesul-verbal al ședințelor de judecată din 18 iunie 2020 și, respectiv, 02 iulie 2020 (f.d.36-38), nu au putut fi confirmate, or, CD-ul anexat la materialele dosarului, nu conține nicio înregistrare audio a procesului de judecată.

În această ordine de idei, se atestă faptul că procedura examinării cauzei în instanța de apel și audierea participanților la proces a fost una defectuoasă.

Mai mult ca atât, Colegiul lărgit constată că instanța de apel nu a elucidat și nu a reflectat în concluziile sale, temeinicia calculelor indicate în raportul de expertiză la care a făcut referire, limitându-se doar la concluziile expertului respectiv.

Cu referire la concluzia instanței de apel despre încasarea prejudiciului material în forma venitului ratat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, pretențiile SRL "Universal-Farm" se bazează pe Hotărârea Tribunalului Arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 25 iunie 2014, care însă nu a depus o cerere de eliberare a titlului executoriu pentru executarea silită a hotărârii arbitrale, deși nu au existat circumstanțe care ar împiedica intimata de a obține actele translativ de proprietate asupra automobilului și a evita prejudicierea sa în forma venitului ratat.

Respectiv, instanța de apel nu a reținut aspectele elucidate supra, de altfel, neexecutarea hotărârii arbitrale, nu poate fi imputată comportamentului ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, or, prejudiciul material (venitul ratat) suportat de SRL "Universal-Farm", a survenit doar din lipsa acțiunilor ultimei în sensul executării hotărârii judecătorești.

În altă ordine de idei, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a dat apreciere corespunzătoare circumstanțelor cauzei, ce țin de procedura întocmirii contractului prealabil de vânzare-cumpărare nr.1 din 25 iunie 2014 încheiat între SRL "Universal-Farm" și Purcel Viorel, or, la acel moment, intimata avea doar dreptul de folosință și posesiune asupra bunului care, de altfel, nu poate fi asimilat dreptului de proprietate și, respectiv, dispoziție asupra mijlocului de transport.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu a dat apreciere cererilor (corespondenței f.d. 30, 31 și 32) între SRL "Universal-Farm" și Purcel Viorel, din care reiese că contractul prealabil de vânzare-cumpărare nr.1 din 25 iunie 2014 a încetat de fapt, intimata comunicându-i lui Purcel Viorel despre restituirea sumei de 15000 euro și

scutirea achitării dublei arvune, iar în confirmarea încetării contractului prealabil menționat servind și încheierea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 01 septembrie 2015, prin care s-a dispus restituirea cererii de chemare în judecată depusă de Purcel Viorel împotriva SRL "Universal-Farm", intervenient accesoriu ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL privind încasarea dublei arvune.

În concluzie, instanța de recurs constată că, la data depunerii de către SRL "Universal-Farm" a cererii de chemare în judecată - 27 octombrie 2015, contractul prealabil de vânzare-cumpărare nr.1 din 25 iunie 2014, încheiat între SRL "Universal-Farm" și Purcel Viorel, era caduc, neavând putere juridică, neproducând careva efecte în trecut și viitor, iar drept consecință, reținerea acestui act drept probă concludentă la calcularea venitului ratat, este irelevantă, inclusiv prin faptul că la momentul semnării contractului prealabil de vânzare-cumpărare, SRL "Universal-Farm", nu avea dreptul de a vinde un bun care încă nici nu-i aparținea de drept, sau de a-și asuma obligația de înstrăinare a acestuia.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit reține că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (Hiro Balani vs Spania, 1994).

Ca urmare, instanța de recurs este în imposibilitate de a da o apreciere corectă și justă cazului supus judecării, or, în condițiile când instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prezentate de către participanții la proces și a omis să se expună asupra argumentelor și cerințelor formulate, oferind în decizie explicații insuficiente pentru menținerea concluziei sale, instanța este în imposibilitate de a verifica corectitudinea aplicării de către instanța de apel a cadrului legal.

Potrivit art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel urma să constate și să elucideze pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, să le examineze și să le dea o apreciere în cumul, reflectând în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de celelalte, așa cum prevede alin. (4) al art. 130 din Codul de procedură civilă, cu respectarea principiului contradictorialității.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite prezenta cauză civilă spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală, reieșind din toate circumstanțele reale și esențiale ale pricinii. De asemenea, instanța urmează să indice cu suficientă claritate motivele pentru care acceptă sau respinge probele prezentate de către participanții la proces, dându-le o apreciere corespunzătoare, precum și să se expună asupra tuturor argumentelor și cerințelor formulate de către toți participanții la proces.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2020, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Universal Farm" către ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, cu privire la încasarea prejudiciului material, și se remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic